

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติไทย วิชาภาษาไทยจึงเป็นวิชาที่มีความสำคัญมาก เพราะคนไทยต้องใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือสื่อสารในชีวิตประจำวัน เพื่อดำเนินกิจการต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงเป็นไปด้วยดี นอกจากนั้นภาษาไทยยังแสดงถึงเอกลักษณ์ของชาติ การเรียนการสอนภาษาไทยจึงมีความสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอนวิชาใด ก็ต้องอาศัยภาษาไทยเป็นเครื่องมือสื่อความเข้าใจทั้งสิ้น จะเห็นได้ว่าผู้ที่มีความสามารถทางภาษาไทยสูงย่อมประสบผลสำเร็จในการเรียนและยังสามารถใช้ภาษาแสวงหาความก้าวหน้าให้กับตนเองได้อย่างดีอีกด้วย

จากเหตุผลดังกล่าวนี้ หลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงกำหนดให้วิชาภาษาไทยเป็นวิชาบังคับที่ทุกคนจะต้องเรียน เพราะผู้เรียนต้องรู้ภาษาไทยให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในปัจจุบัน การเรียนการสอนภาษาไทยมักประสบปัญหา เพราะผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญของวิชาภาษาไทย ผู้เรียนเบื่อหน่ายไม่อยากเรียน เพราะวิชาภาษาไทยไม่น่าสนใจ และวิธีการสอนของครูก็ไม่น่าสนใจ ครูส่วนมากใช้วิธีสอนแบบบรรยาย ขาดคิดปะในการเลือกวิธีการสอนที่ปรับปรุงใหม่ จึงทำให้การเรียนการสอนประสบปัญหาเกี่ยวกับการสอน

สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรหม (2536) ได้กล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับการสอนวิชาภาษาไทยโดยสรุปไว้ว่า ครูภาษาไทยไม่เห็นความจำเป็นในการจัดหาสื่อการสอน คงใช้ชอล์กกับกระดานดำเท่านั้น ไม่ได้นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ จึงทำให้การเรียนการสอนไม่จูงใจให้ผู้เรียนอยากเรียน

จากปัญหาดังกล่าวมานี้ ครูภาษาไทยควรปรับปรุงแก้ไข โดยจัดสภาพแวดล้อมวิธีสอน รวมทั้งจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากการเรียนซึ่งวิธีการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ครูต้องสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่าย ในการจัดการเรียนการสอน

ทัศนีย์ สุขเมธี (2533) ได้กล่าวว่า " ปัจจัยที่สำคัญรองมาจากตัวครู คือหนังสือเรียน และหนังสือเสริมประสบการณ์วิชาภาษาไทย ตลอดจนแหล่งวิทยาการต่าง ๆ ซึ่งนับว่ามีบทบาทสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้รวดเร็ว และในปัจจุบันหนังสือเรียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน หรือหนังสือเสริมประสบการณ์ และแหล่งวิทยาการต่าง ๆ มีอยู่มากมายและหลากหลายในสังคม จึงจำเป็นที่ครูจะต้องรู้จักเลือกใช้ให้ถูก โดยใช้ให้สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร ให้สนองความต้องการของผู้เรียน และผู้เรียนสามารถนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้"

สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทรมพรรย (2536) กล่าวถึงจุดประสงค์หลักสูตรวิชาภาษาไทยโดยสรุป ไว้ว่า จุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาภาษาไทยทั้ง ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น ควรสอนให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน และรู้จักเลือกอ่านหนังสือที่มีคุณค่า สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม สำหรับจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น จุดเน้นทางด้านค่านิยมคือการสอนภาษาไทย ควรให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีนิสัยรักการอ่าน ผู้เรียนสามารถอ่านหนังสือและเอกสารต่าง ๆ ด้วยความเข้าใจถูกต้องและรวดเร็ว จุดประสงค์ข้อนี้มุ่งการอ่านระดับสูงขึ้น ถึงขั้นสนิยมในการอ่านคือมุ่งให้ผู้เรียนรักการอ่าน และรู้จักเลือกอ่านหนังสือดี มีรสนิยมนสูง นอกจากนั้น

Euangelidow and others (1990) ได้กล่าวโดยสรุปว่า สิ่งที่เราอ่าน คือ สื่อและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น นวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องเล่า คำประพันธ์ต่าง ๆ รวมทั้ง หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร หนังสือเรียน เป็นต้น เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ความคิด มีวิจารณญาณ จากการอ่าน โดยครูจะเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงงูใจและสอนให้ผู้เรียนได้รับความรู้จากการอ่าน ครูจึงต้องเป็นผู้มีความรู้กว้างขวางในการเลือกเนื้อเรื่องให้ผู้เรียนอ่าน โดยคำนึงถึงระดับความรู้ของผู้เรียนด้วย

จากที่กล่าวมานี้จะเห็นว่าการที่ผู้เรียนได้ศึกษาเฉพาะตำราเรียนคงไม่เพียงพอ ครูจึงต้องแสวงหาสื่อการสอนมาช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และสนองความต้องการของจุดประสงค์หลักสูตร ในบรรดาสื่อการสอนที่ครูจะสามารถนำมาใช้ประกอบการสอนได้นั้น หนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่หาง่ายใช้สะดวก และราคาถูก ถ้าจะเปรียบเทียบกับสื่อชนิดอื่น ๆ ครูสามารถนำข่าวสาร บทความไปใช้ประกอบการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ

สมพร มั่นตะสูตร (2526) ได้กล่าวโดยสรุปว่า หนังสือพิมพ์เป็นสื่อถาวรที่ปรากฏสู่สายตาและคงอยู่นาน ทั้งยังเป็นเอกสารอ้างอิงได้ ภาษาที่ปรากฏในสิ่งพิมพ์จึงเป็นแบบอย่างของผู้พบเห็นและใช้ตามไปด้วย โดยเฉพาะสำหรับผู้ที่ยังไม่มีทักษะในการใช้ภาษาดีพอ ครูจึงควรใช้โอกาสนี้นำหนังสือพิมพ์มาเป็นอุปกรณ์ในการสอนภาษาไทย จะเป็นประโยชน์ ใช้สอนทักษะทั้งสี่ได้ครบ และยังเป็นแบบในการสอนเขียนตลอดจนการสอนวิเคราะห์เรื่องราวต่างๆ นอกจากการนำเอาหนังสือพิมพ์ไปประกอบการสอนแล้ว สื่อการสอนที่ครูจะใช้ประกอบการสอนได้คืออีกประเภท คือ วารสารและนิตยสาร ครูสามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนได้ เพราะเป็นสื่อที่ทันสมัยครูสามารถคัดเลือกบทความ บทวิจารณ์ เกร็ดความรู้ทั่วไปตลอดจนความรู้ใหม่ ๆ ไปประกอบการสอนให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่หลากหลาย การนำวารสาร และนิตยสารไปให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าในห้องเรียน หรือมอบงานให้ไปศึกษาค้นคว้าในห้องสมุด หรือครูนำไปเป็นเอกสารอ้างอิงประกอบการเรียนการสอน จะมีผลต่อประสิทธิภาพ การเรียนการสอน ตลอดจนสนองความต้องการของสังคม ทำให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงได้

จากประสบการณ์ของผู้วิจัย ในฐานะเป็นครูภาษาไทย ในระดับมัธยมศึกษา ได้เห็นวงการศึกษา นำเอาหนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารเข้าไปใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนอยู่เสมอ ในขณะเดียวกัน ผู้วิจัยได้นำเอาหนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสาร ไปใช้ในการสอนเรื่องความย่อความ จดหมายเปิดผนึกผ่านสื่อมวลชน ฝึกสอนการอ่านโดยให้นักเรียนอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ฝึกให้แยกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น นอกจากนั้นในกระบวนการวัดผลประเมินผล ในแบบทดสอบทั่ว ๆ ไป ได้พบว่าวงศึกษานำข้อความต่าง ๆ จากหนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสาร ไปใช้ประกอบแบบทดสอบอยู่เสมอ ผู้วิจัยได้นำหนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารใช้วัดความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ประเมินค่า และความคิดสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นยังทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของหนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสาร ส่งเสริมให้รักการอ่าน การค้นคว้าอีกด้วย

จากเหตุผลที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ การนำหนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารไปใช้ประกอบการเรียนการสอน จะช่วยสร้างบรรยากาศและเป็นการจูงใจให้ผู้เรียนอยากเรียน ทั้งยังก่อประโยชน์ในการอ่าน รักที่จะอ่าน ปลูกฝังความคิด คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น เนื้อหาสาระของหนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสาร จะทำให้ผู้เรียนมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีวิจารณญาณในการอ่าน มีเหตุผล รู้จักเลือกสรรสิ่งที่ควรอ่าน การให้คำแนะนำแก่ผู้เรียน ซึ่งแนะสิ่งที่ดีมีประโยชน์ พร้อมทั้งปลูกฝังความรับผิดชอบ ถ่ายทอดวิชาความรู้ที่หลากหลายแก่ผู้เรียนจะเป็น

ประโยชน์แก่ผู้เรียน ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นการกระตุ้นให้ครูใช้สื่อการสอนที่ใกล้ตัวสะดวก ง่าย ทันท่วงที โดยให้นำหนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารไปประกอบการสอน มุ่งสู่ความเป็นเลิศ เพื่อให้การเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนเกิดสัมฤทธิ์ผลมากขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการใช้หนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารประกอบการสอนภาษาไทยของครู ภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9 ในกระบวนการเรียนการสอนชั้นนำเข้าสู่ บทเรียน ชั้นสอน ชั้นสรุป ชั้นวัดผลประเมินผล และกิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาไทย

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะการใช้หนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารประกอบการสอน ภาษาไทยของครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 ปีการศึกษา 2540 ดังต่อไปนี้

1.3.1 ประชากร คือ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 จำนวน 1,157 คน

1.3.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 จำนวน 354 คน

1.3.3 ตัวแปรที่ใช้ศึกษา มีดังนี้

- 1.) การใช้หนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารประกอบการสอนภาษาไทยในชั้น นำเข้าสู่บทเรียน ชั้นสอน ชั้นสรุป ชั้นวัดผลประเมินผล และกิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาไทย
- 2.) ปัญหาในการใช้หนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารประกอบการสอนภาษาไทย
- 3.) ความคิดเห็นในคุณค่าของการใช้หนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารประกอบการ สอนภาษาไทย

1.4 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1.4.1 การใช้หนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารประกอบการสอน หมายถึง การนำ หนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารไปใช้ประกอบการสอนภาษาไทย ในชั้นต่างๆ ของการสอน คือ ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน ชั้นสอน ชั้นสรุป ชั้นวัดผลประเมินผล และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ภาษาไทย ซึ่งการใช้หนังสือพิมพ์ วารสาร และนิตยสารประกอบการสอนในที่นี้วัดได้จาก แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.4.2 หนังสือพิมพ์ หมายถึง สิ่งตีพิมพ์ที่เป็นภาษาไทย แหล่งรวบรวมข่าวสารความบันเทิง โฆษณา คอลัมน์ต่าง ๆ เวทีแสดงความคิดเห็น นำเสนอข่าว ทั้งข่าวในประเทศและข่าวนอกประเทศ เป็นข่าวสด และสิ่งที่น่าสนใจทั่วไป มีกำหนดออกเป็นรายวัน

1.4.3 วารสาร หมายถึง สิ่งตีพิมพ์ที่เป็นภาษาไทย ซึ่งออกตามวาระ มีเลขกำกับ คำนับ ระยะเวลา เดือน ปีที่ออก รวมบทความ และเรื่องราวต่าง ๆ ไว้ในเล่มเดียวกัน เนื้อหา เน้นหนักไปทางด้านวิชาการ

1.4.4 นิตยสาร หมายถึง สิ่งตีพิมพ์ที่เป็นภาษาไทย ซึ่งระบุกำหนดออกที่แน่นอน ประกอบด้วยเนื้อหาสาระที่ให้ความรู้และความบันเทิง เช่น บทความต่าง ๆ โดยมีผู้เขียนหลายคน บทสัมภาษณ์ เรื่องสั้น นวนิยาย บทวิจารณ์ ข่าวต่าง ๆ และโฆษณามีภาพประกอบค่อนข้างมาก

1.4.5 การสอนภาษาไทย หมายถึง การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยตามหลักสูตรวิชาภาษาไทย ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2540 ในกระบวนการเรียนการสอน คือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ขั้นสรุป ขั้นวัดผลประเมินผล และกิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาไทย

1.4.6 โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 9 ปีการศึกษา 2540

1.5 ประโยชน์ที่จะได้รับ

1.5.1 เป็นแนวทางแก่ครูภาษาไทยในการนำหนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารไปใช้ประกอบการเรียนการสอนภาษาไทย ในขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการเรียนการสอน คือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ขั้นสรุป ขั้นวัดและประเมินผล และกิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาไทย

1.5.2 เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย ในเรื่องการใช้หนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสารประกอบการสอนในรายวิชาอื่น ๆ ต่อไป